

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Nr. 290 Pres. ex 1939.

VASILE,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul episcop
al eparhiei Caransebeșului.

Iubitului Cler și Popor dreptcredincios din această de Dumnezeu păzită eparhie:
~~Hiar și mită dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.~~

Iar dela smerenia noastră arhierească binecuvântare.

„Iar câți L-au primit pe Dânsul,
li-a dat lor putere ca să se facă fii ai
lui Dumnezeu“.

(Ioan I, 12)

Jubiți fii sufletești,

Dincolo de bucuriile ce Crăciunul le aduce în familii cu farmecul datinelor lui, acest dumnezeesc praznic mai are și un adânc înțeles și o covârșitoare însemnătate pentru mântuirea sufletelor noastre. Drept aceea, vrând să săvârșim cu vrednicie și cu folos acest creștinesc praznic al Nașterii Domnului, trebuie să ne învățăm, ca în dosul colindelor și al strămoșștilor obiceiuri, cu care evlavia neamului nostru creștinesc a știut să îmbrace, ca într'o suavă poezie, tot ceea ce copleșește sufletul său plin de credință la acest praznic, toată bucuria și toată cucernicia lui, să deslușim ceea ce ne talmăcește și sfânta noastră Biserică prin învățătura, slujbele și cântările ei despre însemnătatea ce o are pentru mântuirea noastră Nașterea Domnului.

În talmăcirea Bisericii Pruncul Iisus, Cel ce se naște în peștera Vifleemului și în ieslea dobitoacelor, este: „Așteptarea Neamurilor“, „Mântuitorul lumii“, „Impăratul mării“. Prin nașterea lui Iisus: „Cuvântul trup s'a făcut“, „Fiul lui Dumnezeu“ se face „Fiul Fecioarei“, „Acela Ce este chipul mării lui Dumnezeu“ se îmbracă în firea noastră cea neputincioasă, pentru a se sălășlui întru noi.

Numai străduindu-ne deci, să înțelegem care este tainica însemnătate pentru viața noastră de creștini a acestor veșnice adevăruri, putem zice că prăznuim cu folos mântuitor de suflete dumnezeescul praznic. În acest scop minunea, ce s'a petrecut în peștera Vifleemului, trebuie să ne cucerească din nou sufletele cu vraja ei mai presus de fire.

Pentru că niciodată nu s'a petrecut în lume și pentru noi oamenii ceva mai mare și mai nepătruns de minte; cu adevărat: „*taină străină și preamărită*“. Fiul lui Dumnezeu se face om pentru a ne ajuta nouă, oamenilor, să ne facem iarăși fii ai lui Dumnezeu. El se naște cu trup omenesc, pentru a ne înlesni nouă renașterea la o nouă viață, mai înaltă, duhovnicească. El ia lupta cu păcatul, pentru a ne dobândi nouă pacea, prin împăcarea cu Dumnezeu. El se face prunc, pentru a sufla în noi suflet nou, suflet de prunci, în stare să primească, cu credință de copil, toată dumnezeiasca Lui învățătură și să urmeze, fără șovăială, pilda de viață ce El ni-a lăsat. Iisus se arată în lume în stare de sărăcie, pentru a răpi sărăciei tot ceea ce face pe oameni să se ferească de ea și spre a o preface întru isvor de virtute. Toată umilirea Lui până la ieslea dobitoacelor isvorăște din iubirea Lui milostivă față de noi, spre a ne învăța și pe noi iubirea față de aproapele, fratele nostru. Iisus se arată în lume „*la plinirea vremii*“, spre a începe o vreme cu adevărat nouă, sub pecetea harului ce El ni-a dobândit. Așa se face, că prin nașterea Pruncului Iisus, tot pământul se sfințește și tot ceea ce este pământesc și trecător se îmbracă în lumină cerească și ia arvuna veșniciei.

Acestea sunt gândurile cu cari trebuie să îngenunchem în fața ieslei din Vifleem, devenită leagăn pentru Fiul lui Dumnezeu și, la fel, leagănul mântuirii noastre. Numai pe această cale putem pătrunde în taina străină și preamărită ce ni-o pune înaintea, an de an, praznicul Nașterii Domnului. Și tot pe această cale urmând putem avea parte și de fericirea mântuitoare, ca Iisus și la Crăciunul din anul acesta să se nască din nou și în peștera rece a sufletelor multora din noi, spre a le încălzi cu căldura iubirii Sale dumnezeiești, spre a le sfinți cu harul Său și a le întrema cu puterea Sa de a ne face iarăși fii ai lui Dumnezeu și pe noi. Fără această „naștere“ a lui Iisus în sufletele noastre și fără o renaștere a noastră în duhul nașterii Lui — și cu ajutorul harului ce El ni-l pune la îndemână — nu-i Crăciun, nu-i praznic adevărat.

Dar la câte uși ale sufletului nu bate și azi Pruncul Iisus, fără a l se deschide? Câți nu se feresc să-L primească și să-L adăpostească? Câți nu-L alungă ca pe un biet cerșetor, nedorit și nepoftit?

De aceea sunt azi atâția oameni certați cu ei înșiși, nemulțumiți, neîmpăcați și sbuciumați. De aceea se ridică frate contra frate, copii asupra părinților, neamuri asupra altor neamuri, pentru că nu vor să înțeleagă, că numai făcând în sufletele noastre sălășluire lui Iisus, învățăturii Lui, harului Lui, pe calea arătată de sfânta noastră Biserică, putem dobândi pacea sufletului, împăcarea lumii. Lumina care, pornind din peștera Vifleemului, e rânduită să lumineze și să încălzească toată suflarea omenească, e obrocită azi de atâtea interese și ambiții, de certuri și desbinări, de ciocniri, agresiuni și războaie, încât întunerecul acestora ascunde și primejduiește căile mântuitoare ale celor ce caută această lumină a păcii, adusă în lume de Iisus Hristos Mântuitorul nostru. Cu adevărat ca și odinioară: „...*Lumina luminează întru întunerec, dar întunerecul pe ea nu o a cuprins...*“ (In I, 5.)

În același timp însă: „...*câți L-au primit pe Dânsul, li-a dat lor stăpânire ca să se facă fii ai lui Dumnezeu*“ (In I, 12). Toți cei ce înțeleg adecă, să se apropie cu duhul smerit și cu inima plină de credință de ieslea din Vifleem, gata să pătrundă în înțelegerea tainei ce ni se descopere într'ânsa, toți cei ce se mărturisesc gata să primească cu credință și cu dragoste lumina lămuritoare a tainei Nașterii Domnului în sufletele lor, își pregătesc prin aceasta, în lăuntrul lor, temelia și cele mai prielnice condițiuni pentru începutul de azi încolo al unei noi vieți: o viață ca fii ai lui Dumnezeu.

Acestora să ne adaugem și noi, iubii mei fii sufletești, dacă dorim ca Nașterea lui Hristos să ne fie cu adevărat de folos.

În acest scop, tot ceea ce deslușim din necuprinsa taină a Nașterii Domnului, la lumina ce „Răsăritul Cel de sus“ a revărsat-o în peștera din Vifleem și de acolo în lumea întreagă, toate gândurile, pornirile și vrerile ce ni le trezește în suflete pătrunderea cu duhovnicească cucernicie în înțelesul ce-l are pentru mântuirea noastră dumnezeescul Praznic, trebuie să se arate ca fapte statornice în viața noastră de fii ai lui Dumnezeu, la care am fost înstăpâniți prin sălășluirea în inimile noastre a duhului Fiului lui Dumnezeu.

Trebuie să ne gândim, până nu e încă prea târziu, că Pruncul-Iisus, născut în

peștera Vifleemului, în ieslea dobitoacelor, va fi la vremea sa și judecătorul nostru al tuturor. Atunci ne va întreba cu iubire și cu blândețe, dar și cu dreaptă asprime: cum am folosit noi prilejul și puterea câștigată de El de a ne face fii ai lui Dumnezeu și în același timp „frați“ ai Lui, ai Fiului lui Dumnezeu și totașa ai semenilor noștri, „frații Lui mai mici“.

Să nu fim nebăgători de seamă, îndeosebi față de harul ce ni l-a prilejuit Iisus prin nașterea Sa. Acest har, ca o întregire mai presus de fire a puterilor noastre firești în lupta ce o dăm pentru a ajunge și a ne menține în starea de fii ai lui Dumnezeu, la care am fost chemați, ne va ajuta și învrednici să răsbim cu toate ispitele, cu toate neajunsurile și primejdiile ce întâmpinăm în alergarea noastră zilnică după cununa nepieritoare a mântuirii.

Îndeosebi să ne răzimăm cu încredere pe acest neprețuit ajutor al harului ceresc, adus nouă de Nașterea lui Hristos Domnul nostru, în aceste vremuri grele de ispite și amenințări, prin cari ne este dat să trecem azi.

În veacul al XII-lea, în principatul Brabant ajunsese domn, după moartea tatălui său, un prunc de abia un an. Vecinii hrăpăreți credeau sosită vremea să împartă între ei mica țărișoară și năvăliră asupra ei din toate părțile. Dar vitejii fii ai Brabantului jurară să-și dea sângele și viața pentru micul prinț, stăpânul lor, și pentru frumoasa lor țară. Luară deci, cu ei pe micul prinț — cu leagăn cu tot — pe câmpul de luptă. Acolo îl așezară între crengile unui copac înalt, de unde putea fi văzut de toți oștenii. Și așa se făcu că micul prinț, deși nu era în stare să-și comande oștirea și să și-o îmbărbăteze cu vorba, sau cu fapte de vitejie, totuși prin prezența sa nevinovată, li-a însuflat supușilor săi credincioși atâta vitejie și curaj, încât aceștia au învins pe dușmani și și-au scăpat țara, păstrându-i neatârarea.

Ceeace a fost pentru oștenii din această istorioară „micul prinț“, să fie și pentru noi creștinii Pruncul-Iisus din leagănul Său așezat în ieslea din Vifleem. Privind spre acest leagăn și spre „Prințul ceresc al mântuirii noastre“, sălășluit într'ânsul, să luăm, ca adevărați fii ai lui Dumnezeu, har și putere din înțelegerea jertfei ce Dânsul a făcut pentru noi prin pogorirea Sa până la peștera friguroasă și la săracăcioasa iesle a dobitoacelor și până la trupul nostru atât de cumplit rănit prin păcat. Însuflețiți de acest dumnezeesc har și de puterea ce ni-o îmbie el, să stăm cu vrednicie împotriva uneltirilor stăpânului veacului acestuia și împotriva ispitelor cu cari suntem hărțuiți de el în aceste vremuri grele de amenințări și primejdii.

Cu cât mai adânc va fi brăzdat, în aceste vremuri de grea încercare, ogorul sufletelor noastre de plugul necruțător al îngrijorării pentru viitor, cu atât mai primitiv să fie el pentru sămânța bună a credinței și a încrederii în bunătatea și purtarea de grijă a milostivului Dumnezeu. Precum și pentru sfintele și mântuitoarele învățăminte și îndemnuri ce se desprind din înțelegerea duhovnicească a tainei praznicului ce, ca binecinstitori creștini, astăzi cu dragoste săvârșim.

Viața noastră de creștini și buni Români, să stea, de azi încolo, tot mai mult, tot mai fără șovăială și fără împotrivire, sub cârma conștiinței că vom avea să dăm odată seamă de felul cum ne-am folosit de harul și puterea ce ni le-a dobândit Mântuitorul Iisus Hristos prin dumnezească Nașterea Sa.

Drept aceea să ne străduim ca încrederea în bunul Dumnezeu și în puterea harică dobândită nouă de Mântuitorul prin intruparea Sa, să fie însoțită din partea noastră de hotărârea și vrerea de a îndeplini, la rândul-ne, tot ceea ce ne stă în putere, pentru a face față îndatoririlor împreunate cu starea și locul ce fiecare din noi deține în viața de obște a Bisericii și a Țării noastre.

Grupăți, ca într'o mare familie, toți fiii neamului nostru să stăm strâns uniți în jurul Tronului și al sfintelor așezăminte ale Bisericii și Statului nostru, pentru ca astfel, prin înfrățirea noastră, să asigurăm tăria și rezistența neamului nostru în fața oricăror încercări. Viața unui popor e ca și aceea a unui organism viu, în care fiecare organ trebuie să-și săvârșească funcțiunea ce i-a fost rânduită. Toți să ne străduim a ne dovedi, deci, organe supuse și active ale organismului neamului nostru.

Fiecare gând, fiecare strădanie și orice faptuire a noastră, să fie închinată, azi mai mult ca oricând, patriei iubite. Știind, că ei avem să-i mulțumim însăși existența noastră și toată bunăstarea morală și materială de care avem parte. Iar toate acestea să le facem nu

numai de silă, sau de frică, sau dintr'o datorie ce se cere împlinită, ci din iubirea de neam și Țară, care trebuie să ne încălzească inimele și să ne stăpânească toată ființa, cunoscând că aceste lăuntrice și sfinte legături ale noastre cu Țara ce ne ocrotește și cu neamul din care facem parte sunt încuviințate, consfințite și mântuitor-lămurite și de legea noastră creștină.

Vremurile, prin cari trecem, sunt vremuri de jertfă. Unii din noi sunt chemați să-și jertfească viața ca eroi, luptând pentru patrie cu armele; alții aduc jertfă pe același altar al patriei, despărțindu-se de cei mai scumpi ai lor: de tată, de soț, de fii, de frați, lipsiți fiind acasă, în familie, în gospodăria și munca lor zilnică de cel mai prețios ajutor.

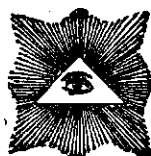
Să nu ne lăsăm noi, cei rămași acasă, rușinați în ceea ce privește iubirea de țară și jertfelnicia noastră de ceice cu însuflețire și jertfă de sine își pun piepturile lor zid de apărare la granițele țării. Ci să urmăm cu toții apelul Majestății Sale Regelui și al Guvernului Țării, de a ne strânge rândurile într'o solidaritate națională de neînfrânt, ferindu-ne în același timp de orice vorbă, sau faptă ce ar putea strica solidarității noastre naționale. Să înceteze deci, vorbele ușoare, șoptele și scorniturile, răspândirea de știri necontrolate și svonuri pricinuitoare de neliniște și spaimă prin nimic îndreptățită. „*Incălțându-ne picioarele întru gătirea evangheliei păcii*“ să facem să dispară dintre noi mâniile, urile, certurile și procesele aducătoare de desbinare și slăbire a unității noastre naționale. Mai vârtos să sporim, urmând aceluiași înalt apel regal, întru iubirea față de aproapele nostru, ajuns să sufere lipsuri, neajunsuri și greutate întru asigurarea traiului zilnic pentru sine și pentru ai săi. O deosebită purtare de grijă și jertfelnicie să arătăm însă, față de cei rămași acasă fără sprijin și ocrotire, fără hrană și îmbrăcăminte și fără puțința de a-și isprăvi lucrările din gospodărie și din țarină, în urma plecării la datoria față de țară a celor ce până aci purtau grijă de toate acestea pe seama lor. Să ne dăm toată silința, ca în aceste vremuri atât de grele despre iubirea noastră creștinească și despre jertfelnicia noastră să se poată spune ceea ce Cartea Sfântă spune despre primii creștini: „*Iar inima și sufletul mulțimii celor ce au crezut era unul, și niciunul nu zicea că dintre averile lui este ceva al său; ci erau lor toate de obște*“ (F. A. IV, 32).

Așa vor deveni și aceste vremuri grele vremuri de mântuire și înălțare pentru scumpa noastră țară și pentru fiecare din noi. Așa ne vom dovedi bine-cinstitori ai praznicului Nașterii Domnului, adânc înțelegători ai „tainei străine și preamărite“ ce s'a săvârșit în peștera Vifleemului spre mântuirea noastră, precum și purtători și împreună lucrători ai harului și puterii ce ni-a pricinuit Nașterea Mântuitorului, spre a ne face fii ai lui Dumnezeu, moștenitori ai împărăției Lui și părtași binecuvântării și ocrotirii Lui părintești, alungătoare de orice primejdii. Amin!

Caransebeș, la praznicul Nașterii Domnului din anul 1939.

Al Vostru, al tuturor, iubitor părinte:

† **VASILE,**
Episcop.

STEAUA MAGILOR.

Magii erau bărbați foarte deștepți. Astro-nomi sau vrăjitori, ei stăpâneau taina multor fenomene cosmice.

Noțiunea de mag e proprie răsăritului, patria enigmelor profunde și a iscoditorilor nesfârșiți.

Imensitatea universului, tivită la soare-răsare cu manifestări din cele mai exuberante, sporește puterea imaginației, mereu dogorită de soare, a orientalului.

Cum să nu se răsfrângă în scânteia minții lui raza obsedantă și capricioasă a acestui astru, bătrân ca vecinicia, trimițându-l să descifreze întâi soarta milioanelor de astroizi ca însuși reflexul său în căușele nenu-măratelor cugete omenеști?!

„Steaua Magilor“ ne apare sub acest unghiur simplă, ușor de înțeles; spuni steaua magilor cum ai spune steaua cerului sau steaua dimineții.

Ci iată că voia dumnezeiască, sub puterea căreia cad și astrele și oamenii și tot universul, a fixat odinioară pe cerul Betleemului o singură stea, o stea unică pentru toate veacurile și pentru magii tuturor veacurilor!

Tatăl Ceresc a nîmbat cu lumină tare Steaua Răsăritului, căci cu ajutorul stelei s'a hotărnicit împărăția Lui cea sfântă, născută — decent — în fapt de noapte, dar asistată de toate făclile și corurile Cerului.

La căpătâiul stelei cerești, sfios, această împărăție pășește pe urmele unui prunc plâ-pând. Totuși, ce magnifică apariție!

Ce miraculoasă îmbinare de cadru lumesc și supralumesc! Ce frumos, ce minunat de frumos dăntuesc aci îngerii și păstorii trans-figurați toți în vraja neapusei „Stele dela Răsărit“.

Mică sau mare și măestrită, totdeauna purtată de copii cu mânuțe fripte de ger, „steaua de'a răsărit“ reprezintă pentru noi minunea care ne farmecă viața. Magii, deopotrivă cu irozii, personagii ce se împletesc

în povestea pururea nouă a nașterii sfinte, ne sunt scumpe fără deosebire...

Minunea — ca și copilăria, minune a existenței noastre — în ei naște și renaște; cu ei trăește dar nu moare, precum nu mor ei. Căci steaua pe care o poartă ei și cărora ei se închină, este o stea unică:

Steaua Magilor!

Gânduri de Crăciun.

„Pace las vouă, pacea mea dau vouă, nu precum lumea dă, ci precum eu dau vouă“. Ioan XIV 27.

Hristos s'a născut! Fiul lui Dumnezeu a trebuit să se nască luând chipul omului, iar prin această naștere să aducă pe pământ pace și între oameni bunăvoire, dupăcum și cântarea îngerească sună: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu: pe pământ pace, între oameni bunăvoire“.

Prin urmare, prin Nașterea Domnului omenirea a câștigat pace și bunăvoire. Biserica lui Hristos de douămii de ani predică numai pace și bunăvoință între oameni și tot nu este pace și bunăvoire pe pământ! Pacea aduce omenirii fericire, propășire și bunăstare și totuși lumea se găsește în vrajbă.

Fiecare dorește pacea, dar nu toți se gândesc la celece sunt de lipsă la pacea adevărată.

Domnul, a cărui Naștere o prăznuim acum, ne-a prorocit „strămtorarea“ această mare virtute printre neamuri, numai că lumea, care se mai zice că e și creștină, nu vrea să primească, nu vrea să înțeleagă și să se îngrozască de ceea ce o așteaptă.

Abea acum douăzeci de ani, decând s'a terminat războiul „mondial“ și care a înregistrat milioane de jertfe omenеști și pecând toți așteptau ca lumea să devie mai bună, mai îndumnezeită după acest crâncen măcel, ce vedem astăzi? Lumea și mai mult s'a înrăutățit, oamenii și mai mult au decăzut! Unde sunt cei care acum douăzeci de ani erau pe d'ferite fronturi în pericol? Ce au făgăduit ei lui Dumnezeu dacă le va ajuta să se reîntoarcă la vetrele lor? Și-au împlinit ei făgăduința? Apoi vedeți, fraților, să nu ne mirăm dacă: „la așa oameni, așa vremuri sunt“.

Chiar acum, când serbăm Nașterea Aceluia, Care a venit în lume spre a ridica omenirea până la Dumnezeu, să ne întrebăm: cum ne-am

pregătit de acest mare, și cel mai mare praznic dumnezeesc? Mâncări ceva mai bune, haine noi, și... atât? Oare asta ne învață biserica lui Hristos? Oare numai pentru atâta a trebuit să se nască Fiul lui Dumnezeu în ieslea dobitoacelor? Vezi omule, acestea sunt numai niște simple întrebări, la cari ar trebui să te gândești chiar acum la Crăciun.

Fiul lui Dumnezeu aproape tuturor celor vindecați de diferite boli li-a zis: „*Mergi în pace, credința ta te-a mântuit!*” Pe această credință mare strămoșească au zidit părinții, moșii și strămoșii noștri aproape în fiecare sătuleț biserici falnice, biserici înalte, mai înalte ca oricare altă casă, spre a-ne arăta că și noi, urmașii lor, mai presus de orice în lume să ne înălțăm sufletele noastre spre Acela, din a cărui milă suntem și viețuim pe acest pământ.

Credința o avem, stânta biserică a lui Hristos ne este deschisă, ba chiar ne chiamă, depinde de noi cum știm și cum vrem să ne purtăm față de aceste sfinte *averi*, moștenite prin jertfa lui Hristos și sângele atâtor sfinți învățacei de-ai Lui.

Suntem sfătuiți, ba chiar siliți să ne facem adăposturi subterane, pentru a-ne apăra contra atacurile aeriene. Pentru ce? Pentru a ne scăpa de moarte. Facem tot ceea ce putem face, spre a fugi de moarte, căci ne temem de ea! Ne apărăm trupurile, dar de suflete nici că avem grijă... Mântuitorul zice: „*Nu vă temeți de ceie văucid trupurile și alta nu vă pot face. Ci mai vărtos vă temeți de ceie sunt în stare atât trupurile cât și sufletele să vi-le arunce în gheena!*”

Lumea de azi se teme de moarte. Lumea de azi însă nu se mai teme de *Judecata* care o așteaptă. Ne temem că murim, dar nu ne temem de iad!

Dacă lumea s'ar teme de ce ar trebui să se teamă, glasul clopotelor l-ar auzi, bisericile ar fi ticsite și toată lumea în genunchi ar mulțumi astăzi Bunului Dumnezeu pentru Nașterea Fiului Său.

Dragă cetitorule, cuvine-să astăzi mai mult ca oricând ca, pe lângă gândul la Nașterea miraculoasă a Fiului lui Dumnezeu, să ne mai gândim că, nu peste multe zile iarăși începem un nou an și treptat-treptat dar sigur, și noi îmbătrânim și ne apropiem de sfârșitul călătoriei noastre pe acest pământ... să ne gândim, cu ce avere am înzestrat și înzestram sufletele noastre... Domnul zice: „*Veghțați în tot timpul și rugați-vă, ca să aveți putere să scăpați de strămoștoarea lumii, și să stați în picioare înaintea Fiului Omului*”. Luca XXI 36.

Lazăr Cârdu.

Inchinarea Magilor din Răsărit...

De: Prof. C. Rudneanu.

Citind cu atenție sfintele evanghelii a lui Matei și Luca, vedem acordul perfect, plin de armonie ce-l stabilesc cu privire la Nașterea Sfântă a lui Iisus.

În cetatea lui David, vin Magii și se interesează, pentruca să se închine „Impăratului de curând născut al Iudeilor”. Ce i-a îndemnat pe Magi să se ducă la Iisus? Ei cari cercetau mersul astrelor, cari străbăteau cu gândurile lor imensitatea spațiilor, au simțit că, în lume s'a petrecut ceva neobișnuit, că legile științelor naturale au fost depășite prin Nașterea misterioasă a lui Iisus.

Preoți și savanți în acelaș timp, Magii cu influența lor deosebită, simțiau fiorul divin al noului născut, al „Copilului-Dumnezeu”. Steaua misterioasă era indiciul ce-l mai viu că undeva în depărtări se începe o nouă viață. Și într'adevăr cu Nașterea lui Iisus o lume veche se înmormântează, o lume păgână plină de păcate, și apare o renaștere spirituală, așa cum lumea greco-romană și cea orientală nu a cunoscut.

Setea și dorul sufletului celor din Răsărit e nemăsurată, colindă locuri îndepărtate, întreabă, dar întrebarea lor cutremură pe Irod. Izbucnește din el răutatea, perfidia și viclenia tiranului — planul diabolic de a vărsa sânge nevionovat de tineri începe să se furișeze în sufletul lui negru de păcate...

Dar steaua luminoasă strălucește întruna, ea este călăuza sigură a magilor, ea le arată drumul adevărului și mântuirea neamului omenesc, ea le descopere taina măreață mai presus de fire...

Și ajungând Magii la locul nașterii sfinte, s'au închinat cu evlavie înaintea Lui, iar închinarea lor înseamnă, revelația ce au primit-o din Ceriuri, recunoscând adevărata natură divină a Fiului Mariei, ca pe adevăratul Fiu al lui Dumnezeu.

Inchinarea Magilor a fost însoțită de darurile ce le-au prezentat după obiceiul vechiului Orient, când trebuia să te înfățișezi în fața marilor personalități sau a împăraților. Aur, tămâie și smirnă, i-au adus. Darurile Magilor au înțelesul simbolic, ele sunt pline de tâlc.

Simplicitatea Nașterii lui Iisus era și ea un simbol: Omenirea prin Nașterea Lui se va renaște, prin bunătate simplitate și dragoste!

Omenirea însetată de pace se închină în fața ieslei sfinte, ca să „o mântue de tot necazul, mânia și nevoia”!!!

Nașterea Domnului.

În spațiul istoriei universale Nașterea Fiului lui Dumnezeu, apare ca o enigmă la început și ca un adevăr, descoperit prin despicierea faldurilor tainuitoare, iscoditoare minți omenesti.

Nașterea lui Iisus, în inima acelei nopți Galilene, cu baldahinul cerului poleit de nuanțele multicolore ale „Lucefărului Celui mare“, în fapt de răsărit, ia expresia sensului unică de a scula omenirea din noaptea adâncă a deșertăciunii și de a o înălța ei pe socul cinstei celei dintâiu.

Intruchiparea „Cuvântului“ în muchiile vieții pământene, fără a micșora valoarea Lui primordială, își limpezește rațiunea în atât de modestul țarc improvizat, la marginile Vifleemului lui Iuda.

Iisus Hristos, centrul vieții, contrastează atât de isbitor cu periferiile cetății strămoșești.

Ieslea săracă, așternutul sgrimpuros al fânului vlăguit, cu păstorii năuciți la „vestea cea bună“ a Ingerului, sub efluviile mistice și pline de fior ale cântului ceresc, armonizează nimbul însoțit de slava minunii trăită aievea, coborârea dragostei din cer la bicisnica ură a omului de pe pământ.

Personalizarea „Darului lui Dumnezeu“, după juruințele către patriarhul Avram, la plinirea sorocului profeților, dăltuește pe creasta veșniciei, cu semnul de ocară de mai târziu, valoarea acestei nefățărute dragoste Paternă, înălțată pe muchiile jertfei voluntare, ca lumea tocită'n istovul fărădelegii.

Nașterea Mântuitorului la o cumplită cotitură a vieții popoarelor, subliniază cu prisosință și grăitoare concludență, grija Proniei Cerești, față de neputincioasele svârcoliri pământești.

Tatăl și-a plecat urechea la strigătul desnădăjduit al fiilor zănatici, arțăgoși și neascultători.

Cartea Sfântă, pentru a caracteriza miracolul Nașterii, spune'n accentul celui mai realist tâlc al adevărului adevărat: „Mila și Adevărul s'au împreunat, Dreptatea și Pacea s'au sărutat“.

Frământare oarbă, haoticul dezechilibru moral-social în care se consuma viața atunci, întrece în dimensiuni cadrele celor mai abracadabrante închipuiri. Omul, asemănarea lui Dumnezeu prin spirit, își pierduse cele mai elementare simțuri, reducându-se însuși la valoarea noțiunii de animal grăitor: pervers, fărnac, mândru, sensorial, nesățios, sadic;

închega în componența-i dualistică, pe cea mai abrutizată făptură din câte a plăsmuit Cel de Sus în planul veșniciei Sale.

Rostuindu-și traiul după rețetele sterpe ale unilaterality, deviază conștiința, dară fără puțință de îndreptare, dela scopul primordial.

Preamărirea Ziditorului, devine o problemă secundară. În templele transformate'n peștere de Zarafi, se ridică în locul „Principiului-unic“, statuia lăbărțată a „mamonei“ distrugătoare de suflet.

În locul lui Dumnezeu, se instalează sfidător vițelul de aur.

Idealul ajunsese o relicvă, un ivoriu scump dar literalmente părăsit: un nestemat complex devalorizat.

Hădoasa poftă de aur și carne, înălțată la rang de deviză, de lozincă a vieții, nu ezită a paraliza orice idee menită să salveze ce se mai putea salva; expropriată cu nerușinare de fariseii imberbi și pofticioși, scopul vieții ajunsese o amorfă gelatină, topită în muchiile diforme, produse în mod logic și natural din caricaturizarea cadrelor.

Sionul Ierusalimului, un punct divers de preocupare. Legea, „Thora“, se știa din literă'n literă, dar se aplica numai pe hârtie.

Practica religioasă se redusese exclusiv la forme. Fondul îl masca exteriorul, suprafața exteriorizarea sentimentelor interne, devenise o chestie de șablon. Nimic simțit, nimic sincer.

Filele îngălbenite ale sulurilor de papirus ajunseseră instrumente de laudăroșenie în sabbaturile cu semnificații speciale — în templu.

Înșelătoria, apanagiul existenței. Orgii de proporții fabuloase cu urmări din cele mai nefaste și frivole.

În trăsături generale acesta ar fi aspectul, în care se urzea — depănându-se — înțelesul vieții, prins la „plinirea vremilor“ în cadrele Momentului Mesianic.

În această atmosferă de buimăceală și patentat dezechilibru moral, ieslea Vifleemului, prin Nașterea minunată, despică granitul rece al marasmului oblojitor de suflet și conștiință, înodând aureola vieții ideale, pe care Iisus a preconizat-o, prin însăși Nașterea Lui, atât de simbolică în gură de țarc sub suflu de animal și așternut de fân...

Nașterea lui Iisus, legând peste vremi, pentru cei din vreme trecutul cu viitorul reactualizează scena miraculoasă de acum două mii ani.

Inimile noastre, sub fiorii mistici a Nașterii, văd în forme noi sensul **renașterii** noastre naționale și creștinești, după glasul vremilor prin care omenirea a ajuns iarăși să pună problema vieții.

Deslegarea e simplă, cu gândul la Nașterea lui Iisus, să ne coborâm în străfundurile sufletelor noastre, să ne examinăm bine conștiința și cu hotărâre bărbătească, mâine, dacă va fi cazul, să potențăm valoarea credinței noastre în a noastră **renaștere** după voia lui Dumnezeu și-a „Unului Lui“, Măritul nostru Suveran!

Preot A. Gh. Mihailoviciu.

LUCEFERI

Luceferi ai credinții
Și slovei românești
Lumina voastră suie
In zările cerești.

Și calea ne-o arată
De unde ați pornit,
Cu duhul plin de jertfă
Spre noul Răsărit.

Pe vremuri mult mai grele
Sub jug de umilinți,
Bisericii și școalei
Ați fost martiri și sfinți.

V'ați dat viața toată
Cu sufletul curat
Și numai dela Ceriuri
Răsplată ați luat.

Și iată osteneala
Din drumul vostru greu,
A binecuvântat-o
Prea bunul Dumnezeu.

În Dacia Traiană,
Drapelul tricolor,
Vestește după veacuri
Unirea tuturor!

Măriți să fiți Apostoli
Ai veacului trecut,
Vlădici, preoți și dascăli
Mult bine ați făcut!

Din truda voastră sfântă
Noi pildă vom lua,
De dragoste și jertfă
Acum și pururea!

Indrumător spre Hristos.

(O' Πεδάγωγός εις Χριστόν)

Astăzi, când fiecare creștin serbează cu bucurie Nașterea minunată a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, trebuie să ne gândim adânc asupra acestui eveniment, care a fost cea mai mare minune a creștinătății, „căci Dumnezeu trup s'a făcut“.

Fiecare dintre noi cunoaște prea bine că, Ipostasul al doilea din Sf. Treime a venit în mijlocul nostru cu scopul de a ne salva și a ne mântui din robia păcatului, ridicându-ne spre un ideal mai înalt, bunul suprem, unirea sufletească cu Dumnezeu, prin Iisus Hristos.

Nu trebuie să uităm astăzi, că opera cea mare, mântuirea hristică obiectivă de pe cruce, Jahve, Dumnezeuul Vechiului Testament a pregătit-o în omenirea veche timp de sute și mii de ani. Epoca pregătirii se confundă cu prima parte a Sf. Scripturi, cu Vechiul Testament, prin care începe să fie pus în aplicare planul etern al iconomiei divine. Intreg Vechiul Testament cuprinde istoria omenirii și a unei religii adevărate, care a fost germenul și răsadul, din care prin căldura și lumina Noului Testament a răsărit fructul ales și bun al creștinismului.

Ideia de mântuire, ca ceva general, cuprinzând toate popoarele lumii acesteia, este cea dintâiu și cea mai cuprinzătoare idee a vechii religii monoteiste. În toate cărțile sfinte ale Vechiului Testament nu vom găsi în primul plan decât zbuciumul sufletului dornic de o hrană sufletească, care să satisfacă toate aspirațiunile lui spre ceva necunoscut, spre un Dumnezeu, care venind în mijlocul lor să le aducă fericirea supremă.

Dela Moisi, primul profet și până la Sf. Ioan Botezătorul, ultimul profet din Legea veche, toți sunt călăuziți și tind spre acelaș punct — „mântuirea“. Peste tot întâlnim dorul de mântuire.

Nu numai la Evrei se evidențează așa de clar dorința sufletului după un Mântuitor. Oare reformele și mișcările vechi religioase, cum este a lui Budha, Confucius, Zoroastru, sau mai nouă a lui Mahomed, n'au și ele în fundamentul și în impulsul lor nascend dorul pentru mântuire?

Ideia veche care a rămas în om dela creațiune, despre o altă viață mai bună pe

G. B.

care a avut-o odinioară, a lucrat în mod ascuns în toate sufletele și le-a mânat spre zile mai bune, spre zări noi, cari aveau să se desăvârșească la „plinirea vremii“.

Tendința tuturor proorociilor din Vechiul Testament constă în a pune temelia acelor adevăruri și momente, ca prin ele nu numai să dovedim pe Mântuitorul, ci să-L și înțelegem. Dumnezeu nu are nevoie, ca El însuși să dovedească adevărul faptelor și spuselor Sale; căci adevărul se dovedește singur, iar noi să ne străduim să-L înțelegem pe Mântuitorul.

Dela început Dumnezeu a condus pe om spre a-l pregăti în vederea intrării sale pe poarta mântuirii. În Vechiul Testament alături de poporul lui Israil stă Jahve. Dumnezeu și Israil sunt pururea alături. Grija lui Dumnezeu se referă atât la popor ca totalitate, cât și la individ. Planul iconomiei, început cu alegerea lui Abraam din Ur-ul Caldeii, urmează și tinde spre împlinire. Dumnezeu — cel mai presus de fire — și-a ales un popor, pe care-l îngrijește și-l crește pentru a se putea răspândi în lume ideile ce aduc mântuirea și astfel omenirea să poată primi fericirea dorită.

Ca omul să ajungă această fericire veșnică, de comuniune strânsă și nedespărțită cu Dumnezeu, trebuie să fie curat, să se păstreze fără prihană. În acest scop în Vechiul Testament întâlnim legile pentru sacrificii și purificațiuni, în Noul Testament întâlnim sacrificiul de pe Golgota și Sf. Taine, cari vor curăți pe om, renăscându-l la o viață nouă ca fiu al Tatălui ceresc. Nu numai credință, ci și fapte bune ne cere Mântuitorul. Astfel apare deja în Legea veche ideia morală, care duce pe om la mântuire, la fericire.

Prin poporul evreu, cu un caracter universal în ideile și tendințele de mântuire, avea să se împlinească binecuvântarea tuturor popoarelor, la nașterea Mesiei. Prin acest popor întreaga omenire s'a frământat să ajungă la Iisus Hristos, lepădându-se, bine înțeles, de cultul idolatru și imoral și îmbrățișând Legea, religia și morala, cari au reazim în iubirea, credința și speranța în Dumnezeu.

Intreg Vechiul Testament ne arată calea și modul cum a crescut și a educat Dumnezeu lumea, ca să ajungă să înțeleagă și să dobândească învățătura înaltă a Mântuitorului. În toate împrejurările grele ale vieții, proorociile mesianice au fost ca o medicină vindecătoare, ca un balsam mângâitor turnat peste inimile dorite după focul mântuirii.

Noi trăim în lume, și în această lume trebuie să slăvim pe Dumnezeu prin faptele noastre, îndemnând și pe alții să-L slăvească după exemplul nostru. Nu trebuie însă să ne legăm prea mult de această lume, de bunurile ei materiale spre a nu cădea într'un formalism sec și rigid, cum au făcut Fariseii, îndepărtându-ne dela spiritul religios al profesiilor. Să nu primim și noi pe Mântuitorul, care se naște astăzi, ca pe un „rege pământean“, cum și l-au închipuit Iudeii depărtați de spiritul legii vechi.

Noi creștinii avem datoria de a uni realismul, ce caracterizează Vechiul Testament, cu idealismul Noului Testament. Să ridicăm cele pământești spre cele cerești. Să nu coborâm adevărurile creștine în noroiul vieții, ci să spălăm noroiul vieții pământești cu apa curată a vieții dumnezeiești, cu apa cea vie care izvorește încet încet din Cel care vine astăzi între noi.

Ambele drumuri, al Vechiului și al Noului Testament sunt în continuare, viața această reală, pământească, condusă de o credință adevărată și o voință luminată de această credință, în mod sigur ne va duce la o viață spirituală, aleasă, unde vom găsi fericirea veșnică.

Opera de pregătire și dorul după mântuire exprimat de popoarele legii vechi, s'a împlinit astăzi, la nașterea lui Iisus Hristos din Fecioară. De aceea putem spune împreună cu sf. ap. Pavel: „Astfel că legea ne-a fost nouă, un învățător spre Hristos — παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν — ca să ne îndreptăm prin credință“ (Gal. 3, 24).

În creștinismul nostru „credința a venit“, noi nu mai stăm „sub învățător“, stăm sub Legea cea nouă dată de Iisus Hristos, care luând trup omenesc a venit între noi. Când a sosit „plinirea vremii“, Dumnezeu a trimis pe Fiul său, născut din femeie, născut sub lege, ca pe cei de sub lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea“ (Gal. 4, 4-5).

Această „plinire a vremii“, o serbăm noi an de an cu ocazia Neșterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. An de an trebuie să reprimim între noi pe Acela care a murit pe Golgota, aducând mântuirea obiectivă a tuturor oamenilor. Această mântuire hristică, trebuie să ne-o însușim, ea trebuie să devie în noi o mântuire subiectivă spre a ne uni prin mijlocirea lui Hristos cu Dumnezeu, atingând cea mai înaltă sferă, idealul suprem și fericirea veșnică.

Taina Stelei.

Tăcere în crepusculul vinețiu cu scânteeri de stele...

Incremeniți sub hlămida maiestății albelor împărății, munții par cetăți imense părăsite. Din vârful lor s'a pornit acum câteva zile un vălătuc alb cu sgomot înfundat. S'ar fi topit, dar vremea din caier nevinovat a tors și'n vale hlămidă albă; a rămas pe loc privind valea cu râuri încremenite de ger și totul înzăpezit și tăcut deasupra căruia șerpuesc fumuri ca niște semne de întrebare...

Tăcere... și fulgii ca niște soli ai tăcerii cu grije se grăbesc să ascundă negriciunea pământului vinovat.

Nu-i nimeni pe aici, decorul e gol și totuși ce mulțime de ochi privesc spre culmea înzăpezită; albă.

O scânteere; un fulger? O licărire; o stea? În culme s'a luminat, în vinețiu crepuscular s'a aprins o stea. Iat-o pornește, se pleacă spre frunțile cărunte ale munților, se apropie... e mare, e soare... e cruce. Frunți încrețite de gânduri și socoteli, s'au plecat gânditoare în zilele vremii scrutând zarea providenței; în ochii proorocilor a strălucit odată chipul acestei lumini. Hotărît: la încrucișarea drumului cu timpul este plinirea vremii cu strălucire de fulger va străpunge întunecatul Apus și „mirele lui este Răsăritul“.

O fluturare de vânt cu adiere caldă; câțiva brazi își scutură brațele de greutatea zăpezii și glasuri de îngeri cu duioasă melodie îmbălsămară firea: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bună voire“.

* * *

În culme de munți veghează o lumină, sau blândă candelă a nădejzii oamenilor? Rugăciunea.

Trei umbre mari împărătești s'au profilat de curând pe albul luminat al creștelor lor și sub raze de stea, pământul, în haina de împărat s'a închinat Împăratului cerului și al pământului. Trei umbre mari împărătești și câți păstori de mioare? au sărutat țărâna locului întrupării Fiului lui Dumnezeu, au privit ochi de plină sinceritate, au simțit inimă de nesfârșită dragoste, au văzut nevinovată gură de răspicat adevărul și razele înțelepciunii ce-l înconjurau fruntea, a muiat inimile împărăților, puternicilor, stăpânilor țărâni și și-au plecat frunțile în țărâna sfințită

de întruparea Dragostei în haina smereniei în casa Pâinii ce se zice Betleem... și raze luminoase din lumina Duhului coborâte în ploae feerică deasupra umilului loc și flăcările inimilor celor prosternați au durat Biserica: „Ție se vor ruga bogații popoarelor... împărații Tarsisului și ostroavele daruri vor aduce... și se vor închina Lui toate împărățiile pământului, toate neamurile vor sluji Lui“.

* * *

Munții înalți și albiți de vreme: înțelepciunea omenească, filosofia deșartă, ritorii îngânfați, stau munți incremenți de gerul neputinții în fața Tainei lumii și mulțime de ochi mirați privesc întrebători spre ei, dar Taina cine s'o deslege, că Taina e străină și preamărită: ceriu fiind peștera, Tron de Heruvimi Fecioara, islea sălășluire celui ce ține toate cu cuvântul puterii Sale; cine poate înțelege acestea?

Păstorii *aud* glasuri streine pământului și *văd* îngeri; înțelepții *văd* stea și *urmăresc* strălucirea ei și la marginea cunoștințelor lor întrezăbind „*lumina cunoștinței*“ celei adevărate vin pe urma ei și în razele ei dulci se pleacă în închinare plină de devoțiune în care ar dori să-și verse toată ființa lor. Steaua e mare, e soare, e cruce și la locul unde au stătut picioarele Lui se închină toți împărații pământului. Păstorii cu sarici grele de grele îndatoriri pe umerile lor, mieluşei senină icoană a Mielului care ridică păcatul lumii, a Cărui viață s'a luat de pe pământ întru smerenie deși neamul Lui cine-L va spune? toți sunt aici de față la lecția învățaturii înaltei și nepătrunsei cunoștințe a smereniei.

Ieslea, casa tâmplarului din Nazareth, Gavata și Golgota sunt popasuri sfinte al sfintei și nepătrunsei smereniei. Întâlnirea lor dau stea cu împătrite raze: crucea, pentru că să însemneze prin acest semn al crucii, înalta filosofie: smerenia fîca Dragostei întrupată și deșertată de sus din Tronul de veghe al existenței, care tot Dragoste este.

Lumea însă, e un copil sălbatec: în inima ei ca peștera de rece s'a stins candela nădejzii și a rugăciunii —, în inima ei nici cât a unui bob de muștar credința în nemurire și veșnicie s'a stins în inima ei pângărită, nevinovăția dragostei *n'are loc*.

Bethleemul orașelor își zăvorește capitonatele uși ale colosalelor blockhausuri iar în jurule colindă săracii și goii, suferinzii și flămânzii căutând adăpost familiilor lor scăpătate din vița regească a demnității de om. Dar n'au loc; căci

„numărătoarea“ e mare și satana a cerut să cearnă pe toți ca pe grâu“ și s'au umplut toate casele și pământurile. Locuri nu se mai găsesc decât în afara orașului în colibe mizerabile în care trăesc mizerabilii „paria“ „plebea necesară“ timpului nostru orbit de artificiala flacăra a civilizației.

Smerenia înfrățirii și surpării peretului despărțitor al vrajbei, socotită „capitol de morală perimată a „oastei“ preoților“ a fost tradusă în toate limbile formalismului.

Caritatea, capriciu de serbători a fost îmbrăcată în toate formele și uniforme.

Smerenia și dragostea râuri de Raiu isvorite lumii din peștera sfântă a dragostei lui Dumnezeu, au fost turburate de noroiul interesului, a egoismului ipertot, a mândriei hidoase care răcește inimile.... și când dragostea îndeamnă pe înmănușatul burghez să dea un mic ajutor, o alinare, o mângâere cu vorbă blândă și caldă urgisitului frate atunci mândria îl trage de mâneca hainei ducându-l dincolo de marginea prăpastiei ce s'a deschis între frații genului uman.

Dar glasul celui ce strigă în pustie strigă peste veacuri: *găsiți calea Domnului drepte faceți cărările Lui, toată valea se va umple și tot dealul se va pleca și vor fi tele strâmbe, drepte, și cele colțuroase, căi netede, căci nu va mai fi mândrie care să sape prăpastii, dar încălziți smerenia și nu răciți focul dragostei Dumnezești.*

Așa strigă cu fulgerări de prooroc dumnezeescul Ioan arătând spre smerita peșteră a Nașterii Domnului din care a răsărit pomul cel cu luminoasă roadă ce distruge bolțile mai întărite ca arama de mândriei oamenilor: *„Sălășluiesc într'un loc înalt și sfânt, dar sunt cu cei smeriți și frânți ca ca să înviez pe cei cu duhul umiliți și să îmbărbătez pe cei cu inima frântă (Is. 57, 15).* Deaceea la Nașterea Sa toți regii, filosofi cu păstorii cu săracii și cu cei simplii vor fi o singură ceată a fiilor lui Dumnezeu și se vor închina smerit în spirit și-n adevăr și tot dealul se va pleca și toată valea se va umple și'n armonia stelelor dimineții cari împreună cu îngerii cântă „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu“, se va auzi clar picurând „pe pământ pace între oameni bună voire“.

Ierodiacon Iustinian.

Cunoașteți prea bine îndurarea Domnului Nostru Iisus Hristos, că el, bogat fiind, pentru voi s'a făcut sărac, ca voi, cu sărăcia lui, să vă îmbogățiți. II Cor. 8, 9.

Spovedanie.

Cu barba'n piept proptită-a jale
Rostind în gând dureri păgâne
Cu pașii'npleticiți pe cale
Frângând tristeți de rugăciune,

Se duce 'ncet către cetatea
În care mirele dreptății,
Iși arcuește bunătatea
Către luceafărul vieții...

Și cum își poartă plămădirea
Pe drumul aspru-al suferinții,
În el se'naltă amintirea...
Balaur negru al căinții

Și gome sub năpraznic clocot
Ca o trădare pe morminte,
Păcatele în negru ropot
Îi cântă-aducerile-aminte...

Cu un tumult de zări aprinse
Îi cade'n suflet remușcarea
Pentru plăcerile invinse
Cu sânge își stropi cărarea...

O, câtă vrere fără zăbavă
Până în pisc de anateme
Nu-și puse'n patima bolnavă
Strângând în inimă blesteme...

Și câte lacrimi nu căzură
Pentru-a senzațiilor vină
În care anii lui crezură
Cum crede orbul în lumină.

Și cum se duce către casa
În care Domnu-o să coboare
Ș'intinse'nfiore plasa
Peste-a căinții'n lacrimare...

N'am să mai fac a doua oară!

Trecându-i tinde-i sfinte treapta
Simți cum îngerii se coboară
Și Domnul îi intinse dreapta.

N. Loga,

Crăciunul românesc.

De Crăciun, creștinii sărbătoresc un moment unic în istoria omenirii: nașterea unui Dumnezeu între noi oamenii.

Divinitatea împlinește timpurile de educare ale omenirii prin propria Sa întrupare în chip de om. Virtualitățile acestei întrupări sunt cu o eficacitate imensă, planul iconomic divin cuprinzând în el omenirea de totdeauna și de pretutindeni.

Disgrația în care căzuse omenirea după păcătuirea adamică, singurătatea culpabilă în care această omenire își lamentează suferințele, separarea ei forțată de divinitate ia sfârșit într-o nouă organizare a lumii din temelii. Lumea se naște din nou împreună cu Domnul Iisus Hristos, lumea primește în sânul ei pe cel mai valoros prieten, umanitatea află cel mai puternic ciment pentru solidaritatea ei internă.

Lumea adamică moare și face loc unei alte lumii: lumii hristice.

Persoana umană își redobândește adevărata sa valoare, ea poate activa liber și'n cadrele ei naturale, dispropoția între păcat și virtute încetează, negura se risipește.

Antinomia dintre materie și duh este împăcată și armonizată în cadre nu antropologice, ci în cadre eterne divine.

Omul este eliberat din materie, din trup, din animal și se ridică biruitor peste el: în spirit și prin spirit în viață.

Huma primește în ea divinitatea lucrătoare, huma se naște la viață, huma se eliberează spre viață nouă, huma trăește!

Iată sensul adânc creștin al nașterii Domnului nostru Dumnezeu Iisus Hristos între noi oamenii: Dumnezeu nu avea nevoie să se nască, El preexistând din eternitate, lumea avea nevoie, însă, de naștere, de libertate și de viață.

Pe substratele vechi ale umanității postdamitice, deci, se ocătorește noua filosofie creștină, se înstăpânește noua viață hristică și începe domnia nouă a libertății.

Rezidiuri milenare, însă, îmbrățișează această nouă concepție de viață. Și dacă creștinismul din punct de vedere al tezaurului revelat rămâne o permanență spirituală destinată veșniciei, formele sale istorice, etnice și subiective sunt într-o bogăție de variante inegalabile altui fenomen.

Impresiunile hereditare ale unei lumi păgâne, de dinaintea fenomenului creștin al nașterii, răbufnesc în creații alăturate spiritului creștin, dar care în caracteristice distincte rasiale,

etnice ori subiective îmbrățișează în ele ideea ori faptul creștin.

Geniul popoarelor își dă mâna cu geniul creștin în creația unor opere unice ca valoare în istoria omenirii: producțiile folclorice.

A căuta o armonizare a dogmaticului cu aceste opere folclorice, deaceea, ar fi mai mult decât o sfortare zădarnică; a impieta asupra valorii lor prin imputarea profanului, eresului ori adogmaticului și aistoricului, iar nu ar fi decât o neprevvedere!

Poporul român, mai ales, se naște și crește creștin, el mai ales se produce și se exteriorizează cu geniul său, în cadre folclorice creștine.

Poporaneitatea noastră este, în aceste linii de expunere, eminentă creștină, în filioanele ei de inspirație și în bazele ei de existență, aceasta contra oricăror teze contrare.

Deaceea, alături de sacrul patrimoniu național, dogmaticul va aborda-o cu totul altă atitudine decât cea obișnuit autoritară — care ne va permite să întrebuițăm și să justificăm noțiunea: *Crăciun românesc*.

Crăciunul românesc are o haină a sa populară folclorică, care-l deosebește de toate celelalte sărbătoriri ale ginților.

Geniul poetic și muzical poporan al popoului nostru și-au dat mâna, creând capodopere rare de armonie și frumusețe artistică.

Românul depe întreg cuprinsul Țării a colaborat solidar la înveșmântarea Nașterii Domnului în haina cea mai variată în nuanțe, melodii și forme.

Românul trăește și petrece Crăciunul cu datini și obiceiuri, care se țin lanț. El primește pe Moș Ajun cu: „*Ian, sculați și nu dormiți!*”; e colindă de ziua întâia a lui Crăciun, umblă toate sărbătorile cu *steaua* și *Vicleimul*, se produce pe marea scenă a tuturor străzilor și caselor cu *Irozii*, binevestește și urează de Anul Nou și Sân-Vasăle, brăzdează simbolic glie mănoasă cu *Plugușorul*, bineventează cu *Sorcova*, ori hălăduște după preot „chiraleisa” de Bobotează.

Românul la toate participă, cântând, colindând și primind cu duiosie colindă la geam, stea în casă și pe masă, irozii cu teatrul, vicleimul cu nașterea.

Voci tinere ori bătrâne, minți fragede ori serioase colaborează împreună la mitificarea și la introducerea în basm și legendă a Nașterii Domnului Nostru Iisus Hristos.

Rare sunt colindele unde a intervenit Biserica cu norma ei autoritară de credință. Și de astă dată receptivitatea popoului a fost uimitoare:

Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeuul nostru,
Răsărit-a lumii lumina cunoștinței;
Că întru dânsa cei ce slujeau stelelor,
Dela stea s'au învățat să se închine
Ție soarelui dreptății
Și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus,
Doamne, mărire Ție,

Colinda aceasta se întâlnește peste tot pământul românesc: în Ardeal și'n Bucovina, în Muntenia ca și'n Basarabia.

Ea cuprinde în sine sinteza tuturor cuprinsurilor folclorice din jurul Crăciunului, cât și sinteza cultă a doctrinei creștine.

Nașterea lui Dumnezeu între oameni este lumina cunoștinței noi față de negura întunericului păgân.

Nașterea Domnului este sărbătorirea adevăratului Soare, Soarele dreptății, esențial deosebită de sărbătorirea păgână a „Zilei Soarelui” în amintirea zeului Mithra.

Nașterea Domnului este Răsăritul cel de sus, pentru omenirea ce apunea sub povară de neputință, păcate și fărădelege.

Românul cântă, astfel, unison pe întreg cuprinsul Țării, noua lumină a cunoașterii, noul Soare al dreptății, noul Răsărit de sus.

Raritatea acestei colinde riguros dogmatice este însoțită, însă, de o nespasă bogăție de colinde de cuprins profan.

Creația poporană își lasă frâne libere și lucră cu o inventivitate caracteristică poporului nostru asupra tezaurului doctrinal creștin.

Și atunci poporul, lucrător independent, nesocotește frânele etimologice, religioase ori creștine.

Pentru el Moș Crăciun nu vine cum le place să afirme marii noștri filologi: Sextil Pușcariu, P. Papahagi, ori Vasile Pârvan dela latinescul „*colationem*”, aceasta îl interesează mai puțin, pentru el Moș Crăciun este o persoană, un Moș îmbătrânit în ani și zile.

Despre acest Moș Crăciun se spune în Bucovina, că din multă răutate își chinuia îngrozitor femeea și pe cele șapte fete ale sale, încât de lucru mult, toate erau schiloade și spetite. La acest moș vine pe'nserat Maica Domnului și cere loc de mas peste noapte.

Femeile care erau acasă o primesc și deodată cu Ea primesc fericirea acestei case.

Maica Domnului naște în grajd Fiu dumnezeesc. Uneori se arată pe ceri, semne îl îndeamnă pe Moș Crăciun să vie dela câmp acasă, îndemnat și purtat cu forța de vitele sale.

Femeile se vindecă, Moșul se îmbunează, toate sunt altfel.

Posibilitățile de explicare ale gândirii religioase de către poporul nostru sunt nebănuite; proporțiile evenimentului sunt întru totul păstrate: la nașterea Domnului nostru Iisus Hristos participă întreaga natură însuflețită și neînsuflețită: animale, stele și luceferi.

Prin nașterea Domnului nostru Iisus Hristos începe o nouă viață mai bună, care învinge răutatea și boala, întronând sănătatea și bună-tatea, mulțumirea și fericirea.

Că ce exemplu mai frumos ne trebuie, decât acel al lui Moș Crăciun, slujind pe copilul Iisus și cântând colinde, pe fete servind câte una, toată săptămâna?

Or, ce cadru mai frumos, după ridicarea cortinei, decât cel cu stele și luceferi, soare și lumină răsărită.

Participarea cosmică la Nașterea Domnului nu e redată la nici un popor din lume mai plastic ca de poporul nostru.

Diavolul se retrage în imperiul rău luciferic, de sub negură, cu copilul Iisus începe o altă lume o altă datină, țăranul viforos de pese an se îmbunează ca Moș Crăciun din legendă și cântă colinde.

Țăranul român nu caută justificări și baze raționale acestei noi vieți, el o recepționează din punct de vedere dogmatic: *ideal*; pentru țăran, Dumnezeu e suprarățional, rațiunile lui de existență nu-l preocupă, întrucât pentru el Dumnezeu există.

Numai în aceste linii de vedere latura dogmatică din hexagonul gnoscologic al lui Vasile Băncilă, ca sinteză a psihologiei țăranului român în folclor, este fericit sesizată.

Țăranul român nu trivializează, nici nu scoboară ideea religioasă în cadre nepermise.

Decența caracteristică poporului nostru nu îmbracă Nașterea Domnului decât cu plugăritul, decât cu oieritul sau păstoritul, o altă scenă nu admite decât vieța sătească, alți actor nu folosește de cât cei biblici, la care adaogă câte un plugar, sau un cor de păstor. Nota specifică poporană rămâne și în ceea ce privește preocupările: Moș Ajun urează de bine plugarilor și ară brazdă nouă, steaua vestește roadă multă, la fel sorcova, în Bădica Traian, cel cu grânarele bogate, face pâine multă, pentru mari și mici.

Câteva exemple vor fi și mai grăitoare: In ele colindătorii se adresează celor bogați, anunțându-le vestea cea mare.

Nota socială, natural, nu lipsește, săracul face și aici comparația indirectă cu belșugul, chiar cere direct:

Bună dimineața la Moș Ajun,
Ne dați ori nu ne dați;

sau cântă:

Sculați, sculați boieri mari,
Că vă vin colindători,
Noaptea pe la cântători,
Să v'aduc pe Dumnezeu
Să vă mântue de rău...

sau compară cu tristețe:

De urat am mai ura
Dar ni-i că vom însera
Pe la curtea dumnea-voastră
Departa de casa noastră
Dumnea-voastră aveți parte
De curți nalte, luminate,
Văruite,
Șindrilite
Și cu ferești strălucite,
Noi avem bordeie mici,
Bune de plugari voinici,
Veltucite
Și lipite
Și cu stuh acoperite;
Dar câte paie-s la noi
Atâți bani fie la voi...

sau plânge:

Moș Crăcin, moș Crăciun,
La casa de om sărac
S'a gătat făina'n sac
Și n'avem să-ți dăm colac
Moș Crăciun, moș Crăciun...

Geniul poporan nu șovăe să cânte în formă de colindă chiar Balada Mioriței.

Și iată, că geniului divin, ce află deslegare problemei mântuirii în nașterea unui Dumnezeu sub timpuri, i-se alătură geniul poporan, care cântă acest eveniment cu creația sa supremă.

Ambele, într-o fericită acordare, colaborează la o colindă, cum nu o cântă nici un neam de pe pământ Domnului nostru Iisus Hristos.

Rare sunt popoarele cu atât de fericite posibilități artistice ca poporul român, deaceea și rare sunt creațiile artistice, care să fie asemenea alor noastre.

Deaceea și Crăciunul românesc este și sinteza cea mai profundă adoratoare și fericită ca expresie a unui popor, față de evenimentul crucial în vieța omenirii: Nașterea Mântuitorului său.

Dar, să ne sfârșim modestele noastre încercări de prezentare a sărbătorii Nașterii

Domnului printr'o prismă curat românească, cu vorbele poetului:

Colinde, colinde,
E vremea colindelor,
Când ceriul se'ntinde,
Asemeni oglindelor...

Prof. Dr. Petru Rezuș.

La Istoria Bisericii Bănățene.

de: Ion B. Mureșanu.

Iată, o problemă ce trebuie să frământă gândul cărturarilor. Și cu atât mai mult, cu cât trecutul bisericii bănățene n'a fost studiat temeinic.

N'avem o istorie documentată. Doar N. Tincu Velea, în prea frumoasa sa *Istorie*, apărută la Sibiu în 1865, a încercat să înmă-nuncheze tot trecutul. Dar — explicabil pentru acele vremi de grea cumpănă națională — Velea este mai mult Român decât istoric, deși excelează în ultima. Iar de atunci, tot ce s'a scris în acest domeniu, a fost numai ceva incidental și fără metodă științifică.

Vremurile din urmă, tind spre reabilitarea trecutului. Documentatele studii monografice ale părintelui profesor Gheorghe Cotoșman — început de mare operă, început de desăvârșită istorie a Bisericii bănățene — studiile d-lui consilier referent Nicolae Cornean și încercarea părintelui Târziu, dau falanga bunului început. Și se cere înmulțită și sprijinită. Acestea, pentru trecutul nostru, pentru prezent și pentru viitor.

Strădaniile însă, se isbesc de pasivitatea înaintașilor, cu activitate canalizată în sens național, dată viitorului. Așa, documentele istoriei adevărate, au rămas în arhive, prin strane și s'au risipit fără urmă.

Iată de ce istoria Bisericii române nu dă adevăratul loc de merit, trecutului nostru bisericesc.

Pentru reabilitare, e de sfânta datorie a fiecărui preot, să-și dea obolul: adunarea, descifrarea și publicarea pușinelor acte și documente rămase.

Fiecare să contribuie cu ceva la desgroparea trecutului căci el și numai el e sfetnic și înțelept îndrumător viitorului.

Dacă indiferența va stăru, micul număr de hrisoave și însemnări pe marginea cărților bătrâne, vor dispărea și ele, așa cum au dispărut sumedenie de hrisoave. Și această muncă ușoară dar de mai multe ori utilă, nu presupune erudiție. Cere doar bunăvoință și puțină înțelegere.

Sărbători fericite
dorim tuturor prietenilor foii noastre!

ȘTIRI

Distincții. De sfintele sărbători ale Nașterii Domnului, P. S. Părinte Episcop apreciind activitatea neîntrecută pe terenul administrației bisericești, a binevoit a numi Iconom stavrofor pe Prea On. Protopop **Romul G. Ancușa** consilier referent eparhial. Deasemenea s'a îndurat preagrățios să distingă pe următorii preoți merituoși: **Mihuți Jigorea** din Lugoj cu blane roșii; cu brău roșu pe: preotul **Petru Toma** secretar eparhial și diaconul **Constantin Rudneanu** prietenii și colaboratorii noștri; presbiterii **Dr. Traian Coșeriu**, **George Cotoșman**, **Dr. Petru Rezuș** și **Iova Firca** profesori la Academia teologică, **spiritualul Octavian Turșa**; preoții **Isaia Suru**, administrator protopopesc în Caransebeș și **Ioan Munteanu** administrator protopopesc în Făget; preoții **Lazăr Voin** din Ezeriș, **Vasile Paica Feneș**, **Nicolae Ivanescu Marga**, **Ilie Sârbu Rusca**, **Victor Iclozan Băsești**, **Romul Radulovici**, Bătești, **Silviu Secoșan Criciova**, **Vasile Soceneanu**, Sacul, **Lazăr Ștefan Goruia**. **Romulus Suciu** Ticvanul-mic, **Nicolae Popovicin** din Alibunar și diaconul **Petru Laețiu** din Lugoj. Felicitări!

Adunarea generală a Asociației Invățătorilor Bănățeni s'a transformat, dupăcum, a remarcat președintele asociației generală, a învățătorilor, dl. T. Iacobescu, în cea dintâi adunarea ținută a învățătorilor. Adunarea s'a inaugurat cu un parastas pentru membrii răposați — păcat că timpul scurt și programul prea încărcat n'au îngăduit organizarea unui pelerinaj la cimitir —; în prezența P. S. Părinte episcop și a dlui ministru D. Ţoni. Sf. liturgie cu chemarea Duhului Sfânt și parastasul s'au oficiat de un sobor de preoți. La deschidere P. S. Părinte i-a îndemnat pe învățători să se călăuzească de percepțele de Invățătorului celui Mare, Domnul Nostru Iisus Hristos. Subliniem apoi însufleșitele saluturi aduse adunării de dnii: Ministru D. Ţoni, S. Cioflec, Dr. V. Budițianu, precum și cuvântul de deschidere al Președintelui P. Râmneanu. După solemnitatea deschiderii asistența a trecut în sala cinematografului Luna unde s'a desfășurat concertul de colinde al studenților teologi și al Corului Catedralei cu binereșita conferință a p. profesor Dr. Petru Rezuș pe care o publicăm în nrul de față.

„Văzut-am lumina cea adevărată“, a putut spune deunăzi Simeon Ardelean unul din capii rătăcirii nazareniste din Săn-Mihai când, pocăit cu adevărat s'a reîntors în biserica strămoșilor săi pe care o părăsise acum 46 de ani. Preotul Lazăr Cărdu i-a oferit zilnic cheia întoarcerii, pânăce într-o Duminică Simeon Ardelean zis și „Băncilă“ a intrat în biserică ascultând în genunchi desfășurarea sfintei liturgii de care fusese lipsit patruzeci și șase de ani! Biserica arhiplină „ca la sfintele Paști“ zice preotul, a vărsat lacrimi de bucurie la reîntoarcerea celui rătăcit.

În urma revenirii lui Simion Ardelean toată secta din Săn-Mihai fierbe de necaz, ba, nu se sfiește să susțină că Simeon Băncilă e nebun. Da, precum însuși cel revenit zice, este nebun, pentru Hristos și pentru Biserica cea sfântă a Lui.

Donațiune. Doamna Ecaterina Sequens a donat Consiliului nostru Lei 100.000 pentru scopuri de binefacere. Dumnezeu să răsplătească frumoasa faptă a văduvei regretatului profesor și fondator A. Sequens!

Mulțumită publică. Și pe această cale se aduc mulțumiri marimimoșilor donatori: Dr. Virgil Budițianu medic, primarul orașului Caransebeș, Andrei Jucos diacon catedral și Ioan Iovițescu apicultor, cari au contribuit fiecare cu suma de Lei 1000 pentru procurarea unui rând de ornate negre dela Librăria diecezană costând 8000 Lei, pe seama sfintei biserici din Zervești.

Oficiul Parohial

Salariile preoțești pe luna Decembrie s'au ridicat dela Stat și se lichidează în orele de oficiu.

Concurs

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 3214 B. ex 1939 din 20 Maiu, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pentru postul de preot la parohia I-a de clasa II-a din comuna **Greoni** protopresbiteratul Oravița, devenită vacantă pe urma pensionării preotului George Popa.

I. Beneficii.

1. Sesiunea parohială în extindere de 32 jugăre.
2. Birul parohial uzitat.
3. Veniturile stolare uzitate.
4. Nefiind casă parohială de locuință se va îngriji alesul preot.

II. Indatoriri.

Preotul ales este obligat a-și implini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă renumerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales,

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de clasa II-a precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din Greoni prin Prea On. Oficiu protopopesc al Oraviței.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Greoni, din ședința consiliului parohial ținută la 9 Iulie 1939.

Președinte .	L. S.	Secretar :
Ioan Lupinca		Adam Boțoc
adm. paroh.		

În conțelegere cu Oficiul protopopesc.
Greoni la 26 Iulie 1839.

Virgil Musta
protopop.

Mersul trenurilor

dela 18 Decembrie 1939 din gara Caransebeș.

Plecarea autobusului la gară	Nr. trenului	Dela București spre Timișoara			Plecarea autobusului la gară	Nr. trenului	Dela Timișoara spre București		
		Felul trenurilor	Sosește	Pleacă			Felul trenurilor	Sosește	Pleacă
—	1025	Pers. <small>T-Severin Timișoara</small>	2.22	2.44	—	1026	Pers. <small>Timișoara T-Severin</small>	2.39	2.47
5.00	103	Accelerat	5.18	5.25	6.50	1032	Mot. <small>Timișoara Caransebeș</small>	7.00	—
6.04	1021	Pers. <small>T-Severin Timișoara</small>	6.18	6.31	9.05	14	RAPID	9.23	9.29
9.55	1031	Mot. <small>Caransebeș Timișoara</small>	—	10.20	12.05	1022	Pers. <small>Timișoara T-Severin</small>	12.24	12.32
12.05	1005	Personal	12.16	12.26	13.25	12	RAPID	13.42	13.47
17.45	11	RAPID	18.06	18.10	16.30	1006	Personal	16.50	17.02
19.30	1023	Pers. <small>T-Severin Timișoara</small>	19.45	19.55	20.05	1024	Pers. <small>Timișoara T-Severin</small>	20.22	20.32
21.35	13	RAPID	21.54	21.59	23.30	104	Accelerat	23.42	23.52
Dela Reșița				Sosește	Spre Reșița				Pleacă
—	1386	Motor	1.00		—	1381	Motor	2.52	
6.05	1388	Personal	6.10		5.00	1387	Personal	5.30	
9.05	1390	Personal	9.10		9.05	1383	Motor	9.28	
12.05	1382	Motor	12.18		12.05	1389	Personal	12.40	
16.30	1384	Motor	16.45		17.45	1385	Motor	18.15	
23.30	1392	Personal	23.35		20.05	1391	Personal	20.45	
Dela Subcetate				Sosește	Spre Subcetate				Pleacă
6.05	2272	Motor dela Boufari	6.23		—	2271	Motor Caransebeș-Subcetate	3.30	
9.05	2274	Motor dela Boufari	9.18		6.50	2273	Motor până la Boufari	7.05	
9.55	2276	Personal dela Subcetate	11.10		9.05	2275	Personal până la Subcetate	9.32	
16.30	2278	Personal dela Subcetate	16.42		13.25	2277	Personal până la Subcetate	14.12	
21.35	2280	Motor dela Boufari	21.36		17.45	2279	Motor până la Boufari	18.30	

Librăria Diecezană, Caransebeș

oferă spre vânzare din bogatul său magazin de

Obiecte bisericesti

potire, cruci, cruci portative pentru molitfelnice,
policandre, cădelnițe, clopoței, sfeșnice, căldă-
rușe, cutii pentru sf. mir, discuri, stelute, etc.

Toate aceste obiecte sunt livrate de
cele mai renumite fabrici, fiind produse
de maeștri specialiști în stil bizantin.